

แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษา ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ¹ จันทกานต์ พันเลียว*

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ประเทศไทย

Local Information Resource Promoting for Learning: A Case Study of the Learning Promotion Center, Wang Hin District, Sisaket Province

*Juntakan Panleow**

Faculty of Humanities and Social Science, Sisaket Rajabhat, Thailand

Article Info

Research Article

Article History:

Received 13 January 2025

Revised 6 March 2025

Accepted 10 March 2025

คำสำคัญ

แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น
การส่งเสริมการเรียนรู้

* Corresponding author

E-mail address:

najuntakan@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) ศึกษาสภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน 2) ศึกษาความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน 3) ศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ วัดประสงค์ที่ 1 และวัดประสงค์ที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ บุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เลือกจากประชากรทั้งหมด จำนวน 18 คน และวัดประสงค์ที่ 3 เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดวนใหญ่ 1 คน และผู้นำชุมชนตำบลดวนใหญ่ ทั้งหมด 18 หมู่บ้าน จำนวน 18 คน รวมจำนวน 19 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า 1. สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า บุคลากรส่วนใหญ่มีสภาพการใช้แหล่งสารสนเทศ จากองค์การบริหารส่วนตำบลโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ สื่อวิทยุหรือหอกระจายข่าว แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ 2. ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน พบว่าบุคลากรส่วนใหญ่มีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศ จากองค์การบริหารส่วนตำบล

¹บทความวิจัยได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ ประจำปีงบประมาณ 2567

Keywords:

local information sources,
learning promotion

บทคัดย่อ (ต่อ)

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ ห้องสมุดโรงเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ เรือนเพาะชำ ศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน สถาบันการเงิน ในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจในชุมชน วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ โรงผลิตน้ำ โรงผลิตปุ๋ย โรงสีชุมชน นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ หรือนักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ แผ่นพับ หนังสือ ขาวสาร หอกระจายข่าวตามหมู่บ้าน เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ 3. ศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า แหล่งสารสนเทศมีห้องสมุด 5 แห่ง ศูนย์ข้อมูล 12 แห่ง วัด 8 แห่ง แหล่งท่องเที่ยว 6 แห่ง แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น 13 แห่ง ปราชญ์ชาวบ้าน 34 คน หอกระจายข่าว 18 แห่ง แผ่นพับ ขาวสารทาง อบต. 18 แห่ง เว็บไซต์โรงเรียน 6 แห่ง 8 เว็บไซต์ เว็บไซต์ อบต. 1 เว็บไซต์ และเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน 2 เว็บไซต์

Abstract

The objectives of this article are: 1) to study the utilization of local information sources in teaching and learning at the Wang Hin District Learning Promotion Center, 2) to study the demand for using local information sources in teaching and learning at the Wang Hin District Learning Promotion Center, and 3) to study the local information sources in Duan Yai Subdistrict, Wang Hin District, Sisaket Province. For the first and second objectives, the research tools used include questionnaires, and the sample group consists of 18 personnel from the Wang Hin District Learning Promotion Center, selected from the entire population. For the third objective, the research tools used include information source recording forms, and the sample group consists of 1 chief executive of the Duan Yai Subdistrict Administrative Organization and 18 community leaders from all 18 villages in Duan Yai Subdistrict, totaling 19 people. The sample group was selected through purposive sampling. The statistical methods used include percentages, means, standard deviations, and content analysis. The research findings are as follows: 1. The utilization of local information sources in teaching and learning at the Wang Hin District Learning Promotion Center, Sisaket Province, reveals that most personnel use information sources from the Subdistrict Administrative Organization, Subdistrict Health Promotion Hospitals, police stations, temples, relics, monuments, reservoirs, local scholars, experts, radio or loudspeaker broadcasts, brochures, books, and newsletters, the Subdistrict

Abstract (Cont.)

Administrative Organization website, and the district website. 2. The demand for using local information sources in teaching and learning at the Wang Hin District Learning Promotion Center shows that most personnel need information sources from the Subdistrict Administrative Organization, Subdistrict Health Promotion Hospitals, police stations, school libraries, science rooms, nurseries, school learning centers, community financial institutions, community enterprises, temples, relics, monuments, reservoirs, water plants, fertilizer plants, community rice mills, local scholars, experts, academics, or professionals in various fields, brochures, books, newsletters, village loudspeakers, school websites, community websites, community enterprise websites, the Subdistrict Administrative Organization website, and the district website. 3. The study of local information sources in Duan Yai Subdistrict, Wang Hin District, Sisaket Province, found that there are 5 libraries, 12 information centers, 8 temples, 6 tourist attractions, 13 local wisdom centers, 34 local scholars, 18 loudspeaker broadcast centers, 18 brochure distribution points by the Subdistrict Administrative Organization, 6 school websites, 8 websites, 1 Subdistrict Administrative Organization website, and 2 community enterprise websites.

1. บทนำ

ปัจจุบันสารสนเทศได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงชีวิตประจำวันของทุกคน ไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ทั้งวัยเด็ก วัยรุ่น วัยทำงาน รวมถึงวัยชราหรือผู้สูงอายุ (ไพรัช รัชพงษ์ และ พิเชษฐ์ ดุรงควโรจน์, 2541) การแสวงหาและเข้าถึงสารสนเทศเป็นการเรียนรู้และมีกระบวนการหรือวิธีการที่ทำให้คนพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนการเข้าถึงสารสนเทศที่ถูกต้องอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้บุคคลในสังคมมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (นรินทร์ สังข์รักษา, 2549) สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ความสามารถ และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยให้ความสำคัญกับการวางรากฐานการพัฒนาคนให้มีความสมบูรณ์ เพื่อให้คนไทยมีทัศนคติและพฤติกรรมตามบรรทัดฐานที่ดีทางสังคม ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพสูงตามมาตรฐานสากล และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะที่ดีขึ้น คนทุกช่วงวัย มีทักษะ ความรู้ และความสามารถเพิ่มขึ้น รวมทั้งสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2560)

พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศ พบว่า บุคคลมักเริ่มการแสวงหาสารสนเทศที่ต้องการจากแหล่งสารสนเทศที่ใกล้ตัวก่อน และสามารถเข้าถึงได้ง่าย ดังนั้น แหล่งสารสนเทศที่อยู่ในพื้นที่ หรือท้องถิ่นนั้น ๆ จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาตนเองของบุคคลในพื้นที่หรือชุมชน

พื้นที่ตำบลดวนใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นแหล่งสารสนเทศที่คนในชุมชนสามารถหาความรู้ได้ด้วยตนเอง แหล่งสารสนเทศที่น่าสนใจ เช่น พระธาตุ อนุสาวรีย์ วัด โรงเรียน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน เป็นต้น แหล่งสารสนเทศเหล่านี้จึงมีความสำคัญในการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของผู้เรียน แต่เนื่องด้วยไม่มีการสำรวจและศึกษาที่ชัดเจน จึงทำให้แหล่งสารสนเทศเหล่านี้ยังไม่ถูกรวบรวมและจัดประเภทอย่างเป็นทางการ จึงทำให้โรงเรียนหรือบุคคลที่สนใจไม่สามารถเข้าถึงแหล่งสารสนเทศเหล่านี้ได้ ซึ่งสถานศึกษาหลาย ๆ สถานศึกษาจำเป็นต้องมีการใช้แหล่งสารสนเทศในพื้นที่ตำบลดวนใหญ่มาใช้เพื่อประกอบการเรียนการสอน ซึ่งศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นกรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีหน้าที่จัด ส่งเสริม และสนับสนุนการเรียนรู้ 3 รูปแบบ จะต้องคำนึงถึงความหลากหลายและความต้องการของผู้เรียน และเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยมีโอกาสเรียนรู้และเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียม และเป็นธรรมโดยไม่เลือกปฏิบัติ มีดังนี้ 1) การเรียนรู้ตลอดชีวิต 2) การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง 3) การเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ (กรมส่งเสริมการเรียนรู้, ม.ป.ป.)

จากสภาพและเหตุผลดังที่กล่าวข้างต้น จะเห็นได้ว่า แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมีความสำคัญต่อการเรียนรู้เป็นอย่างยิ่ง เพราะแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเป็นแหล่งที่ผู้คนสามารถไปใช้เพื่อศึกษาหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเอง หากไม่มีแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประชาชนในชุมชนนั้นก็จะมีสถานที่ที่จะแสวงหาความรู้และพัฒนาตนเองได้ จึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเพื่อรวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลฉนวนใหญ่ เพื่อที่จะให้มีการนำแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเหล่านี้ไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเองของผู้เรียน โดยผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลและจัดทำเป็นแผนที่แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้โดยการนำมาประกอบในการเรียนการสอน สำหรับนักศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ รวมทั้งได้ทราบถึงความต้องการ และข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาแนวทางส่งเสริมและพัฒนา แหล่งสารสนเทศในตำบลฉนวนเพื่อให้เป็นแหล่งสารสนเทศในท้องถิ่นที่มีคุณภาพและเกิดประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

- 2.1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ
- 2.2 เพื่อศึกษาความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ
- 2.3 เพื่อศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลฉนวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ด้านประชากร

3.1.1 กลุ่มตัวอย่างในการทำวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 คน และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลฉนวนใหญ่ 1 คน และผู้นำชุมชนตำบลฉนวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 19 คน โดยมีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรทั้งหมดของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 คน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลฉนวนใหญ่ 1 คน เนื่องจากเป็นบุคคลสำคัญในตำบลฉนวนใหญ่ และผู้นำชุมชนตำบลฉนวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 คน เนื่องจากมีทั้งหมด 18 หมู่บ้าน จึงเลือกผู้นำชุมชนละ 1 หมู่บ้าน มาเป็นกลุ่มตัวอย่างในการให้ข้อมูลครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างที่สำคัญ จำแนกตามวัตถุประสงค์ ได้ดังนี้

1) วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม เนื่องจากใช้แบบสอบถามในการถามเรื่องสภาพที่เป็นอยู่ในการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน เพื่อให้ทราบถึงสภาพการใช้แหล่งสารสนเทศนั้นเป็นอย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 คน โดยผู้วิจัยได้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากบุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหินทั้งหมด

2) วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม เนื่องจากใช้แบบสอบถามในการถามเรื่องความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน เพื่อให้ทราบถึงความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศนั้นเป็นอย่างไร กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 คน โดยผู้วิจัยได้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากบุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหินทั้งหมด

3) วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เพื่อศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวนใหญ่ และผู้นำชุมชนตำบลวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยได้มีวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้นำ อบต.วนใหญ่ และผู้นำชุมชน ตำบลวนใหญ่ ทั้งหมด 18 หมู่บ้าน ประกอบด้วย นายกองค์การบริหารส่วนตำบลวนใหญ่ 1 คน และผู้นำชุมชนตำบลวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 คน รวมทั้งสิ้นเป็นจำนวน 19 คน

3.2 สถิติที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน คือ ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 2 ผู้วิจัยเก็บข้อมูลแบบสอบถามและนำข้อมูลไปวิเคราะห์ นำมาเขียนสรุปผล วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 เป็นแบบบันทึกแหล่งสารสนเทศ และนำข้อมูลไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) นำมาเขียนบรรยายสรุปผล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยเรื่องนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ ที่ว่าการอำเภอวังหิน ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ อำเภอวังหิน และองค์การบริหารส่วนตำบลวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ในการลงพื้นที่เก็บข้อมูล

4.2 ศึกษาบริบทชุมชนบ้านโดยการสอบถามกับทางองค์การบริหารส่วนตำบลดอนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เกี่ยวกับบริบทของชุมชน เพื่อการประสานงานกับชุมชนและสร้างความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้วิจัยกับชุมชน

4.3 นำผลที่ได้จากวัตถุประสงค์ที่ 1 และวัตถุประสงค์ที่ 2 มาวิเคราะห์สภาพและความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

4.4 นำแบบบันทึกแหล่งสารสนเทศในวัตถุประสงค์ที่ 3 มาเก็บข้อมูลลงพื้นที่ในชุมชนตำบลดอนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ โดยผู้วิจัยได้ลงพื้นที่พบกับนายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนใหญ่ และเข้าพบกับผู้ใหญ่บ้านตำบลดอนใหญ่ เพื่อสอบถามแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นภายในตำบล และขอความช่วยเหลือผู้ใหญ่บ้านพาไปพื้นที่เก็บข้อมูลภายในหมู่บ้าน เนื่องจากผู้นำชุมชนจะสามารถประสานกับชุมชนได้ และคนในชุมชนจะไม่มี ความกังวลที่จะตอบข้อคำถาม

4.5 ผู้วิจัยบันทึกผลการรวบรวมแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลดอนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ในการประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ที่มีประโยชน์ต่อไป

5. ผลการวิจัย

การศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้: กรณีศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัยมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

ผู้วิจัยได้แบ่งผลการวิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ รายละเอียดตาม ตารางที่ 1

ตารางที่ 1

จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ

ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์	จำนวน (N = 18)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	3	16.7
หญิง	15	83.3
รวม	18	100.00
อายุ		
20-30 ปี	2	11.1
31-40 ปี	6	33.3
41-50 ปี	8	44.4
51-60 ปี	2	11.1
61 ปี ขึ้นไป	0	0
รวม	18	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 18 คน เมื่อจำแนกตามเพศ พบว่า กลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมากที่สุด จำนวน 15 คน (ร้อยละ 83.30) และกลุ่มตัวอย่างเพศชาย จำนวน 3 (ร้อยละ 16.70)

เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลมากที่สุด มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 8 คน (ร้อยละ 44.40) รองลงมา คือ มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 6 คน (ร้อยละ 33.30) รองลงมา มีอายุระหว่าง 20-30 ปี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.10) กับ อายุระหว่าง 51-60 ปี จำนวน 2 คน (ร้อยละ 11.10) และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลน้อยที่สุด มีอายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 0 คน (ร้อยละ 0.00)

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ มีเกณฑ์การวิเคราะห์ ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของ
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน			
1. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในโรงเรียนมากนักน้อยเพียงใด เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ เรือนเพาะชำ ศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น	3.83	0.62	มาก
2. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด เช่น สถาบันการเงินในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจในชุมชน เป็นต้น	3.61	0.98	มาก
3. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในองค์กรท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด เช่น องค์กรการบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น	3.89	0.76	มาก
รวม	3.78	0.66	มาก
แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่			
4. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากสถานที่ในท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด เช่น วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น	3.89	0.68	มาก
5. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนมากนักน้อยเพียงใด เช่น โรงผลิตน้ำ โรงผลิตปุ๋ย โรงสีชุมชน เป็นต้น	3.56	0.70	มาก
รวม	3.72	0.62	มาก
แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล			
6. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด เช่น นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น	4.00	0.84	มาก
7. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในองค์กรท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด เช่น นักวิชาการ หรือนักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ เป็นต้น	3.72	0.75	มาก
รวม	3.86	0.76	มาก
แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน			
8. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อวิทยุหรือกระจายข่าวในท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด	3.83	0.79	มาก
9. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร ในองค์กรท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด	3.83	0.79	มาก
รวม	3.83	0.79	มาก
แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต			
10. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น	4.06	0.64	มาก
11. ท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในองค์กรท้องถิ่นมากนักน้อยเพียงใด เช่น เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ เป็นต้น	4.28	0.67	มาก
รวม	4.17	0.73	มาก
รวมทั้งหมด	3.87	0.58	มาก

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 18 คน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.87$) เมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า

แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$)
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในองค์กรท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น ($\bar{x} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในโรงเรียน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ เรือนเพาะชำ ศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น ($\bar{x} = 3.83$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในท้องถิ่น เช่น สถาบันการเงินในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจในชุมชน เป็นต้น ($\bar{x} = 3.61$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.72$)
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากสถานที่ในท้องถิ่น เช่น วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ($\bar{x} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชน เช่น โรงผลิตน้ำ โรงผลิตปุ๋ย โรงสีชุมชน เป็นต้น ($\bar{x} = 3.56$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.86$)
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในท้องถิ่น เช่น นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในองค์กรท้องถิ่น เช่น นักวิชาการ หรือนักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ เป็นต้น ($\bar{x} = 3.72$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$)
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทั้ง 2 ข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อวิทยุหรือหอกระจายข่าวในท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.83$) อยู่ในระดับมาก และการใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร ในองค์กรท้องถิ่น ($\bar{x} = 3.83$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$)
เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในองค์กรท้องถิ่น เช่น เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.28$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในท้องถิ่น เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.06$) อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

-

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบด้วยผลการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ส่วน มีเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ อายุ โดยแสดงเป็นจำนวนและร้อยละ รายละเอียดตามตารางที่ 1 ข้างต้น

ส่วนที่ 2 ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมา ประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบ การเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน			
1. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในโรงเรียนเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น ห้องสมุดโรงเรียน หอวิชาศาสตร์ เรือนเพาะชำ ศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น	4.06	0.64	มาก
2. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น สถาบันการเงิน ในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจในชุมชน เป็นต้น	3.94	0.94	มาก
3. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น	4.11	0.76	มาก
รวม	4.04	0.60	มาก
แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่			
4. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถานที่ในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น	3.89	0.68	มาก
5. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น โรงผลิตน้ำ โรงผลิตปุ๋ย โรงสีชุมชน เป็นต้น	3.89	0.68	มาก
รวม	3.89	0.68	มาก

ตารางที่ 3

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมา ประกอบการเรียนการสอน ของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ (ต่อ)

ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบ การเรียนการสอน	$\bar{X}$	S.D	ระดับ
แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล			
6. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น	4.17	0.71	มาก
7. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น นักวิชาการ หรือนักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ เป็นต้น	3.89	0.76	มาก
รวม	4.03	0.70	มาก
แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน			
8. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อวิทยุหรือกระจายข่าวในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น กระจายข่าวตามหมู่บ้าน เป็นต้น	4.11	0.76	มาก
9. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อสิ่งพิมพ์เช่น แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร ในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด	4.22	0.65	มาก
รวม	4.17	0.66	มาก
แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต			
10. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น	4.28	0.57	มาก
11. ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบเรียนการสอนมากน้อยเพียงใด เช่น เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ เป็นต้น	4.28	0.57	มาก
รวม	4.28	0.57	มาก
รวมทั้งหมด	4.08	0.56	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษจำนวน 18 คน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.08$) เมื่อจำแนกแต่ละด้าน พบว่า

แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.11$) อยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในโรงเรียนเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ เรือนเพาะชำ ศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.06$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น สถาบันการเงินในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจในชุมชน เป็นต้น ($\bar{x} = 3.94$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.89$)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทั้ง 2 ข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถานที่ในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น ($\bar{x} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก และต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น โรงผลิตน้ำ โรงผลิตปุ๋ย โรงสีชุมชน เป็นต้น ($\bar{x} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.03$)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.17$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น นักวิชาการ หรือ นักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ เป็นต้น ($\bar{x} = 3.89$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อสิ่งพิมพ์เช่น แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร ในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.22$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อวิทยุหรือกระจายข่าวในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น หอกระจายข่าวตามหมู่บ้าน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.11$) อยู่ในระดับมาก

แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$)

เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ทั้ง 2 ข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น ($\bar{x} = 4.28$) อยู่ในระดับมาก และต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ เป็นต้น ($\bar{x} = 4.28$) อยู่ในระดับมาก

ส่วนที่ 3 ข้อเสนอแนะ

-

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลดวนใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา มีดังนี้

1. แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน (แหล่งสารสนเทศที่จัดตั้งเป็นสถาบัน หรือองค์กรต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดหรือหอสมุด ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์เอกสาร ศูนย์ข้อมูล รวมถึงหอจดหมายเหตุ เป็นต้น)

ตารางที่ 4

แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน ตำบลดวนใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
ห้องสมุดหรือหอสมุด	ห้องสมุดโรงเรียนดวนใหญ่วิทยา	หมู่ที่ 2
	ห้องสมุดโรงเรียนบ้านหนองนาโพธิ์	หมู่ที่ 6
	ห้องสมุดโรงเรียนบ้านโนนตู	หมู่ที่ 7
	ห้องสมุดโรงเรียนสิริราษฎร์พัฒนา	หมู่ที่ 11
	ห้องสมุดโรงเรียนผู้สูงอายุตำบลดวนใหญ่ร่มโพธิ์ทอง	หมู่ที่ 11
ศูนย์ข้อมูล	ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน	หมู่ที่ 1
	รพ.สต.ดวนใหญ่	หมู่ที่ 2
	ศูนย์ข้อมูลสถาบันการเงินบ้านดวนใหญ่	หมู่ที่ 2
	ศูนย์ข้อมูลคลังทางอาหารสู่การพัฒนาโคกหนองนา	หมู่ที่ 5
	ศูนย์เพาะพันธุ์เลี้ยงสัตว์น้ำและแปรรูปสัตว์น้ำ	หมู่ที่ 5
	ศูนย์ประสานงานการขายสินค้าทางการเกษตร	หมู่ที่ 9
	ศูนย์เกษตร	หมู่ที่ 9, หมู่ที่ 14
	ศูนย์ธนาคารข้าวเปลือก	หมู่ที่ 11
	ศูนย์ทอผ้าสไบขิด	หมู่ที่ 13
	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรและอาหารปลอดภัยตำบลดวนใหญ่	หมู่ที่ 13
	ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่จังหวัดนครราชสีมา	หมู่ที่ 13
	ศูนย์ข้อมูลอาคารออมสินนครลำดวน	หมู่ที่ 16

2. แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ (แหล่งสารสนเทศที่จัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาที่หลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย และสามารถแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น พิพิธภัณฑ์

โบราณสถาน อุทยานแห่งชาติ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์กีฬา วัด และ แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น)

ตารางที่ 5

แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ ตำบลดวนใหญ่ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
วัด	มัสยิด	หมู่ที่ 1
	วัดดวนใหญ่	หมู่ที่ 2
	วัดนิวาสสุวรรณาราม	หมู่ที่ 3
	วัดศรีโพธิ์คาราม	หมู่ที่ 5
	วัดบ้านโนนสง	หมู่ที่ 5
	วัดบ้านหนองนาโพธิ์	หมู่ที่ 6
	วัดสมชายประชาสรรค์	หมู่ที่ 7
	พักสงฆ์ประชาสามัคคี	หมู่ที่ 13
แหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่ ท่องเที่ยว	ศาลเจ้าพ่อผาละมุ่ม	ตำบลดวนใหญ่
	อนุสาวรีย์พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน(ตากะจะ)	ตำบลดวนใหญ่
	พระธาตุศรีนครลำดวน	ตำบลดวนใหญ่
	ตะพานน้ำ 1000 ปี	ตำบลดวนใหญ่
	ลานวัฒนธรรมนครลำดวน	หมู่ที่ 16
	คูเมืองเก่า	หมู่ที่ 16
แหล่งภูมิปัญญา ท้องถิ่น	แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโฮมสเตย์ดวนใหญ่	หมู่ที่ 1
	แหล่งเรียนรู้กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว	หมู่ที่ 2
	แหล่งเรียนรู้กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว	หมู่ที่ 2
	แหล่งเรียนรู้โรงสีข้าวชุมชน	หมู่ที่ 2
	แหล่งเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนออมทรัพย์	หมู่ที่ 2
	แหล่งเรียนรู้กลุ่มโรงปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด	หมู่ที่ 2
	แหล่งเรียนรู้สถาบันการเงินชุมชน	หมู่ที่ 2
	แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจกลุ่มนาแปลงใหญ่	หมู่ที่ 5
	แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเลี้ยงและแปรรูปสัตว์น้ำ	หมู่ที่ 5
	แหล่งเรียนรู้กลุ่มหอมแดงคุณภาพ GI ตำบลดวนใหญ่	หมู่ที่ 9
	แหล่งเรียนรู้การทอผ้าไหมเก็บลายลูกแก้วและแซวผ้า	หมู่ที่ 16
	แหล่งเรียนรู้การสานกระเป๋จากต้นกก	หมู่ที่ 16
	แหล่งเรียนรู้การประดิษฐ์ดอกสำดวนจากดินไทย	หมู่ที่ 16

3. แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล (แหล่งสารสนเทศบุคคล เป็นแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้รู้สารสนเทศ โดยเกิดจากการประมวลความคิด ความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แหล่งสารสนเทศบุคคลที่สำคัญ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักวิชาชีพ ในสาขาวิชาต่าง ๆ หรือปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น)

ตารางที่ 6

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ตำบลดวนใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
นักวิชาการ/ ปราชญ์ ชาวบ้าน	กะลามะพร้าว	หมู่ที่ 2
	หมอยาพื้นบ้าน	หมู่ที่ 2
	ไม้หนวดลายนิ้ว	หมู่ที่ 3
	เสือกก	หมู่ที่ 5
	จักสาน	หมู่ที่ 9
	ทอผ้าไหม	หมู่ที่ 16
	นักพัฒนาชุมชน ชำนาญการ นางสาวเจนจิรา พวงมาเทศ	อบต.ดวนใหญ่
	หมอลำพื้นบ้าน นายสุนทร ดวนใหญ่	หมู่ที่ 16
	นางมีนา อุ่นใจ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร)	หมู่ที่ 1
	นางประทุม พิมสอน (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร)	หมู่ที่ 1
	นางรุ่งราตรี พุทธา (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร, การแสดง)	หมู่ที่ 1
	นายบุญหลาย อนงค์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร)	หมู่ที่ 1
	นายธนสิน พิมสอน (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร, เป็นผู้นำด้านปศุสัตว์, แพทย์ประจำตำบล)	หมู่ที่ 1
	นายโกมินทร์ ปานขาว (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตรผสมผสาน)	หมู่ที่ 1
	นางธัญสิริ บรรลักษ์ (ผู้เชี่ยวชาญพัฒนาการอำเภอลำทะเมนชัย เป็นผู้นำด้านวิชาการและการพัฒนาชุมชน/ประธานกลุ่มดวนใหญ่โฮมสเตย์)	หมู่ที่ 1
	นางเพ็ญพิชา ไสกระจำ (ประธาน อสม.หมู่บ้านเป็น CG ระดับตำบล)	หมู่ที่ 1
	นางเข็มพร ดวนใหญ่ (ชำนาญการด้านการดูแลสุขภาพ)	หมู่ที่ 1
	นางประจิม ไสกระจำ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดสมุนไพร)	หมู่ที่ 1
	นางดวงพร ไสกระจำ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดเฉพาะจุดและการใช้สมุนไพร)	หมู่ที่ 1
	นายประชัน ดวนใหญ่ (ผู้เชี่ยวชาญด้านหมอเป่าต่อกระดูกแผนโบราณ/หมอเป่าแผลพุพอง)	หมู่ที่ 1
	นายไสว ไสกระจำ (ผู้เชี่ยวชาญด้านพิธีทางศาสนา)	หมู่ที่ 1
	นายคำคุณ ดวนใหญ่ (ผู้เชี่ยวชาญด้านจักสาน)	หมู่ที่ 1
	นางทองพูน ดวนใหญ่ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า/แหผ้า/งานประดิษฐ์ต่าง ๆ)	หมู่ที่ 1

ตารางที่ 6

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ตำบลวนใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
	นายวิเชียร อีสาน (ผู้เชี่ยวชาญด้านช่างก่อสร้าง)	หมู่ที่ 1
	นางภุ เสขนะ (ด้านหมอราฟบ้าน)	หมู่ที่ 1
	นายถนัด อีสาน (ด้านเจ้าน้ำบาดาล)	หมู่ที่ 1
	นางฤทธิ บุญคง (นางรำแม่ฝัฟ)	หมู่ที่ 2
	นางทอง ดวนใหญ่ (ด้านการทอผ้าสายลูกแก้ว/ผ้าสไบขิด/ผู้นำด้านจักสาน)	หมู่ที่ 2
	นายบุญทัน วิลัยเลิศ (หมอแคนพื้นบ้าน)	หมู่ที่ 3
	นางรุ่งฤทัย นามวัน (ด้านการตัดเย็บ/ปักแล้ว)	หมู่ที่ 3
	นางบุญจันทร์ ปิตุรงค์ (แม่จ้ำ)	หมู่ที่ 5
	นางสมร อินทะนา (หมอเป่าซอวัด)	หมู่ที่ 5
	นายสมร ชัยวิเศษ (ช่างเฟอร์นิเจอร์ไม้)	หมู่ที่ 5
	นางทองดี ดวนใหญ่ (ทอเสื่อจากต้นไผ่)	หมู่ที่ 5

4. แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน (แหล่งสารสนเทศที่มุ่งเผยแพร่สารสนเทศข่าวสาร เหตุการณ์ ต่อมวลชนส่วนใหญ่ เน้นความทันสมัย/ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งสาระความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เช่น หอกระจายข่าวตามหมู่บ้าน แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร วิทยุ เป็นต้น)

ตารางที่ 7

แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน ตำบลวนใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
หอกระจายข่าว	หอกระจายข่าวบ้านวนใหญ่	หมู่ที่ 1
	หอกระจายข่าวบ้านวนใหญ่	หมู่ที่ 2
	หอกระจายข่าวบ้านวนใหญ่	หมู่ที่ 3
	หอกระจายข่าวบ้านหนองม่วง	หมู่ที่ 4
	หอกระจายข่าวบ้านโนนสูง	หมู่ที่ 5
	หอกระจายข่าวบ้านหนองนาโพธิ์	หมู่ที่ 6
	หอกระจายข่าวบ้านโนนตู	หมู่ที่ 7
	หอกระจายข่าวบ้านหนองกระด้น	หมู่ที่ 8
	หอกระจายข่าวบ้านโนนกลาง	หมู่ที่ 9
	หอกระจายข่าวบ้านหนองน้ำดิ่ง	หมู่ที่ 10
	หอกระจายข่าวบ้านวนใหญ่	หมู่ที่ 11
	หอกระจายข่าวบ้านหนองไผ่	หมู่ที่ 12

ตารางที่ 7

แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน ตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
	หอกระจายข่าวบ้านหนองหอย	หมู่ที่ 13
	หอกระจายข่าวบ้านสวนฝ้าย	หมู่ที่ 14
	หอกระจายข่าวบ้านดวนใหญ่	หมู่ที่ 15
	หอกระจายข่าวบ้านดวนใหญ่	หมู่ที่ 16
	หอกระจายข่าวบ้านโนนกลาง	หมู่ที่ 17
	หอกระจายข่าวบ้านดวนใหญ่	หมู่ที่ 18
แผ่นพับข่าวสารทาง อบต	แผ่นพับการรณรงค์ปลูกป่า	หมู่ที่ 1-หมู่ที่ 18
	แผ่นพับการรณรงค์ปลอดยาเสพติด	หมู่ที่ 1-หมู่ที่ 18
	แผ่นพับต่อต้านยาเสพติด	หมู่ที่ 1-หมู่ที่ 18
	แผ่นพับอื่นๆ	หมู่ที่ 1-หมู่ที่ 18

5. แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต (แหล่งที่รวบรวม สื่อสารและให้บริการสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จัดทำโดยบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอวังหิน เป็นต้น)

ตารางที่ 8

แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต ตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
เว็บไซต์โรงเรียน	เว็บไซต์โรงเรียนดวนใหญ่วิทยา https://shorturl.asia/z35Vv	หมู่ที่ 2
	เว็บไซต์โรงเรียนบ้านโนนตู http://nondu.ssk.in.th/	หมู่ที่ 7
	เว็บไซต์โรงเรียนบ้านหนองนาโพธิ์ https://www.facebook.com/Krunaruknongnapho/	หมู่ที่ 6
	เว็บไซต์โรงเรียนสิริราษฎร์พัฒนา http://www.duanyai.com/Event.html	หมู่ที่ 11
	เว็บไซต์โรงเรียนผู้สูงอายุดวนใหญ่ร่มโพธิ์ทอง https://shorturl.asia/0dwPs	หมู่ที่ 11
	เว็บไซต์ กศน.ตำบลดวนใหญ่	ตำบล
	https://sites.google.com/srisaket.nfe.go.th/duanyai/home?authuser=0	ดวนใหญ่
	https://sites.google.com/srisaket.nfe.go.th/duanyai2/home	
	https://sites.google.com/srisaket.nfe.go.th/nfeduanyai3/home	

ตารางที่ 8

แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต ตำบลสวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อ	หมู่ที่
เว็บไซต์ อบต.	เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลสวนใหญ่ https://duanyai.go.th/public/person/data/chart/structure_id/30/menu/1170	อบต. สวนใหญ่
เว็บไซต์กลุ่ม วิสาหกิจชุมชน	แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโฮมสเตย์สวนใหญ่ https://shorturl.asia/VZrjc	หมู่ที่ 1
	แหล่งเรียนรู้กลุ่มหอมแดงคุณภาพ GI ตำบลสวนใหญ่ https://shorturl.asia/yGUHD	หมู่ที่ 9

6. อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้: กรณีศึกษาศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

6.1 สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล 5 ประเด็น ดังนี้

แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในองค์กรท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น เนื่องจาก สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในองค์กรท้องถิ่น เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ ฯลฯ เน้นถึงความสำคัญของการใช้ทรัพยากรและข้อมูลที่มีอยู่ในชุมชนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาทักษะของประชาชนในท้องถิ่น การศึกษาดังกล่าวพบว่า การใช้แหล่งสารสนเทศในองค์กรท้องถิ่นไม่เพียงแต่เพิ่มความรู้และความเข้าใจในบริบทท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังเป็น การเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนและสถาบันการศึกษาด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เกลวิน จิรยารัตนกุล (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้สารสนเทศของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ พบว่า นิสิตระดับบัณฑิตศึกษาใช้แหล่งสารสนเทศในระดับมาก ได้แก่ แหล่งสารสนเทศสถาบัน ใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในองค์กรในการประกอบ

การเรียนรู้ สถาบันการศึกษามักเป็นแหล่งสารสนเทศที่สำคัญ เพราะเก็บรวบรวมและบริการสารสนเทศต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเรียนรู้

แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ใช้แหล่งสารสนเทศจากสถานที่ในท้องถิ่น เช่น วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น เนื่องจากการใช้สถานที่ในท้องถิ่นช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในบริบทและวัฒนธรรมของพื้นที่ที่ตนเองอาศัยอยู่ ซึ่งช่วยเสริมสร้างความภาคภูมิใจในท้องถิ่นและทำให้การเรียนรู้มีความหมายมากขึ้น การใช้สถานที่ในท้องถิ่นในการเรียนการสอนมักได้รับการสนับสนุนจากชุมชน ซึ่งทำให้มีความร่วมมือที่ดีระหว่างโรงเรียนและชุมชนในการพัฒนาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ชาติวิสุทธิบุตร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดระบบและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนบ้านเขมเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า ทรัพยากรในชุมชนประกอบด้วยสิ่งต่าง ๆ หลายอย่าง ซึ่งนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาได้ ดังนั้น วัฒนธรรมประเพณี โบราณสถาน โบราณวัตถุ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ วัด และพระธาตุ นักเรียนจะได้เข้าใจประวัติความเป็นมาของชุมชน การเปลี่ยนแปลงของชุมชน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตามสถาบัน องค์การ และหน่วยงานต่าง ๆ นักเรียนจะได้เรียนรู้ถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของสิ่งต่าง ๆ เหล่านั้นต่อชุมชน

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในท้องถิ่น เช่น นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น เนื่องจากการเรียนรู้จากบุคคลในท้องถิ่น เช่น นักปราชญ์ชาวบ้านหรือผู้เชี่ยวชาญท้องถิ่น เป็นการเรียนรู้ที่ตรงไปตรงมา ช่วยให้นักเรียนได้รับประสบการณ์จริงและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ง่ายขึ้น การใช้บุคคลท้องถิ่นที่มีความรู้และประสบการณ์เป็นแบบอย่างที่นักเรียนสามารถทำตามได้ ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีแรงบันดาลใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับชาติวิสุทธิบุตร (2552) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดระบบและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนบ้านเขมเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5 พบว่า การนำสื่อท้องถิ่นมาเป็นสื่อการสอนโดยตรงในห้องเรียน สัมภาษณ์สื่อบุคคลในชุมชนเพื่อจดบันทึก บันทึกเสียง บันทึกเทปโทรทัศน์ เป็นสื่อการเรียนรู้ นำประสบการณ์ในชีวิตประจำวันมาใช้ในการเรียนการสอน (Daily Experiences) จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในห้องเรียนให้เพียงพอ เช่น หนังสือ รูปภาพ จัดทำสื่อประเภท ICT ประเภทสื่อ CAI Power Point หรือการตัดแต่งรูปภาพจากโปรแกรม

คอมพิวเตอร์ มาเป็นสื่อการเรียนรู้ให้นักเรียนช่วยกระตุ้นให้นักเรียนมีแรงบันดาลใจและความกระตือรือร้นในการเรียนรู้

แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน ทั้ง 2 ข้อ มีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อวิทยุหรือหอกระจายข่าวในท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก และท่านใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อสิ่งพิมพ์ เช่น แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร ในองค์กรท้องถิ่น เนื่องจากเป็นการเน้นการใช้สื่อที่สามารถเผยแพร่ข้อมูลได้รวดเร็วและมีความสามารถในการแก้ไขปัญหาในท้องถิ่นได้ง่ายขึ้นการนำเสนอข้อมูลผ่านสื่อมวลชนท้องถิ่นเป็นการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ในเรื่องของเศรษฐกิจท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับทัศนพล ชื่นจิตต์ และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามอรรถาธิบายของกลุ่มชาติพันธุ์ขมุบนพื้นที่สูง จังหวัดเชียงราย พบว่า สื่อจากท้องถิ่น การประชาสัมพันธ์ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์เป็นส่วนสำคัญในการประชาสัมพันธ์กิจกรรมการเรียนรู้กับชุมชน ควรมีการเชื่อมโยงกับผู้เรียนและผู้สนใจอย่างสม่ำเสมอ เป็นการเรียนรู้สร้างความเข้าใจที่ถูกต้องในท้องถิ่น

แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต จากผลการศึกษา พบว่า สภาพการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในองค์กรท้องถิ่น เช่น เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ เป็นต้น เนื่องจากการใช้เว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือเว็บไซต์ของอำเภอเป็นแหล่งข้อมูลที่สามารถให้ข้อมูลท้องถิ่นที่สำคัญ เช่น ข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยวในท้องถิ่น ข้อมูลทางภูมิศาสตร์ท้องถิ่น ข้อมูลการบริการสาธารณสุข หรือข้อมูลกิจกรรมชุมชนต่าง ๆ ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการสอนเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและการติดต่อกับชุมชนในพื้นที่ได้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับพรพรรณ จันทรแดง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนที่แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา พบว่า แหล่งสารสนเทศอินเทอร์เน็ต เป็นแหล่งสารสนเทศที่รวบรวม สื่อสาร และให้บริการบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ตจัดทำโดยบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์ของผู้ผลิตในกลุ่มต่าง ๆ เช่น เว็บสถานบันการศึกษา เว็บบริษัทธุรกิจ เว็บหน่วยงานราชการ เว็บองค์การระหว่างประเทศ และเว็บสมาคมวิชาชีพ เป็นต้น ซึ่งสามารถนำมาใช้ในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจได้ดีขึ้น

6.2 ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ มีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล 5 ประเด็น ดังนี้

แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล สถานีตำรวจ เป็นต้น ท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในโรงเรียนเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น ห้องสมุดโรงเรียน ห้องวิทยาศาสตร์ เรือนเพาะชำ ศูนย์การเรียนรู้ในโรงเรียน เป็นต้น และท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถาบันในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น สถาบันการเงินในชุมชน กลุ่มวิสาหกิจในชุมชน เป็นต้น เนื่องจากความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศที่ตั้งอยู่ในท้องถิ่น ช่วยสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยสร้างความรู้และความเข้าใจในภาพรวมของชุมชนและสิ่งแวดล้อมที่อยู่ในท้องถิ่นที่นักเรียนอยู่ และเป็นการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในโลกภายนอกกับการเรียนรู้ในห้องเรียนได้อย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับสุขเกษม จันทรแสน (2560) ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษา โรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบันในการเรียนการสอน เช่น องค์การบริหารส่วนตำบลมาบกราด มีหน้าที่ในการบริหารจัดการภายในตำบล ทำให้มีข้อมูลเชิงลึกของตำบลมาบกราด ซึ่งสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้และโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาบกราดเป็นแหล่งที่บริการด้านสาธารณสุขของตำบลมาบกราด ทำให้สามารถเป็นแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในด้านสุขภาพได้ เป็นต้น

แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ ทั้ง 2 ข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสถานที่ในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น วัด พระธาตุ อนุสาวรีย์ อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น และท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากศูนย์การเรียนรู้ในชุมชนเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น โรงผลิตน้ำ โรงผลิตปุ๋ย โรงสีชุมชน เป็นต้น เนื่องจาก ความต้องการนำแหล่งสารสนเทศจากสถานที่ในท้องถิ่นมาใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์และท้องถิ่นที่นักเรียนอาศัยอยู่

และเสริมสร้างความรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมของพื้นที่นั้น ๆ นอกจากนี้ยังช่วยให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างการเรียนรู้ในห้องเรียนกับสถานที่จริงได้อย่างกว้างขวางและเข้าใจลึกซึ้งมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสุขเกษม จันทรแสน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษา โรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความต้องการนำนักเรียนออกไปจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกสถานที่ เพราะจะทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรง ซึ่งโบสถ์ไม้เจริญพรต (โบสถ์ไม้ 100ปี) เป็นแหล่งสารสนเทศที่ครูต้องการใช้มากที่สุด เนื่องจากเป็นแหล่งที่สามารถบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของตำบลมาบกราดในอดีต และเป็นแหล่งสารสนเทศที่มีคุณค่าด้านวัฒนธรรมที่สืบต่อกันมาอย่างยาวนาน อีกทั้งป่าชุมชนมาบกราดเป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญ

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญ เป็นต้น และท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น นักวิชาการ หรือ นักวิชาชีพในสาขาต่าง ๆ เป็นต้น เนื่องจากความต้องการผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้และประสบการณ์เฉพาะด้านที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนของนักเรียนในพื้นที่ การใช้แหล่งสารสนเทศจากบุคคลในท้องถิ่นช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและความรู้เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชีวิตของชุมชนได้มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับทัศนพล ชื่นจิตต์ และคณะ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามอรรถาธิบายของกลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนพื้นที่สูง จังหวัดเชียงราย พบว่า ทูทางสังคมประเภทบุคคล นักปราชญ์ชาวบ้าน ผู้เชี่ยวชาญสามารถสะท้อนให้เห็นถึงข้อมูลที่สามารถนำมาใช้เป็นประโยชน์ หรือต้นทุนในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในชุมชนท้องถิ่นได้ เช่น ข้อมูลแหล่งเรียนรู้ประวัตินชุมชน ความเชื่อ พิธีกรรม ประเพณี วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มองค์กรชุมชน แหล่งเรียนรู้ แหล่งท่องเที่ยว และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน เป็นต้น

แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อสิ่งพิมพ์เช่น แผ่นพับ หนังสือ ข่าวสาร ในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน และท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากสื่อวิทยุหรือ

หอกระจายข่าวในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น หอกระจายข่าวตามหมู่บ้าน เป็นต้น เนื่องจากต้องการเน้นไปที่การนำเอาสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อวิทยุหรือหอกระจายข่าวในท้องถิ่นมาใช้ในการสอน ซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในการสร้างความเข้าใจและการเรียนรู้ของนักเรียน การรายงานข่าวจากหอกระจายข่าวตามหมู่บ้าน ช่วยให้นักเรียนได้ยินข่าวสารและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นอย่างใกล้ชิด ซึ่งมีประโยชน์ในการสร้างการเรียนรู้และการทำความเข้าใจในปัญหาที่มีอยู่ในชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับหนึ่งหทัย ขอผลกลาง (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการใช้สื่อท้องถิ่นเพื่อการสื่อสารสุขภาพในภาคตะวันออก พบว่า บทบาทของสื่อท้องถิ่น คือ การแจ้งข้อมูลข่าวสาร การให้ความรู้และประชาสัมพันธ์กิจกรรมหรือข้อมูลแก่ประชาชนในท้องถิ่น เช่น หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน เคเบิลทีวีท้องถิ่น หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น และวิทยุกระจายเสียงคลื่นหลัก เป็นต้น สื่อท้องถิ่นเป็นแหล่งเรียนรู้ข้อมูลที่ทำให้คนในชุมชนได้รับข่าวสารที่ถูกต้อง และสอดคล้องกับพวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่งเรืองโรจน์ (2556) ศึกษาเรื่อง การบริหารจัดการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอกระจายข่าวสารของสมาชิกในชุมชน: กรณีชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า หอกระจายข่าวสารทุกหมู่บ้านมีการบริหารจัดการโดยยึดตัวบุคคลซึ่ง ได้แก่ ผู้ใหญ่บ้านเป็นหลัก เป็นการถ่ายทอดข่าวสาร ประชาสัมพันธ์ หน้าที่ในการให้ข้อมูลข่าวสาร เป็นสื่อชุมชนจากสถานีวิทยุกระจายเสียง

แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต จากผลการศึกษา พบว่า ความต้องการใช้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นมาประกอบการเรียนการสอนของศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ด้านแหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต ทั้ง 2 ข้อมีค่าเฉลี่ยเท่ากัน คือ ต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เป็นต้น และท่านต้องการใช้แหล่งสารสนเทศจากอินเทอร์เน็ตในองค์กรท้องถิ่นเพื่อมาประกอบการเรียนการสอน เช่น เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ เป็นต้น เนื่องจาก นักเรียนและบุคลากรศึกษามากใช้เว็บไซต์โรงเรียนเพื่อข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมของโรงเรียนและข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนในโรงเรียนนั้น ๆ นอกจากนี้ยังมีการใช้เว็บไซต์ชุมชนเพื่อหาข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชนที่สามารถนำเข้ามาใช้ในการเรียนการสอนได้ เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ข่าวสารที่เกี่ยวกับชุมชน การใช้เว็บไซต์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลหรืออำเภอมักเป็นที่สำคัญในการหาข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายขององค์กรในพื้นที่ และข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารจัดการภาครัฐในระดับท้องถิ่น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับกรกมล ห่องสวัสดิ์ และ ภิรมศักดิ์ เอ่งฉ้วน (2560) ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน พบว่า ส่วนใหญ่มีการแสวงหาสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต เพราะปัจจุบันแหล่งสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ตสามารถเข้าถึงได้ง่ายสะดวกต่อการเข้าถึงสามารถเข้าถึงได้

ทุกที่ทุกเวลา มีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการแสวงหาสารสนเทศเพื่อเพิ่มพูนความรู้ให้ตนเอง และยังสอดคล้องกับนารณ์ โพธิ์ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตภาคเหนือตอนล่าง พบว่า อินเทอร์เน็ต ไวไฟ เว็บไซต์ มีความสะดวกในการสืบค้นต่าง ๆ นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างง่ายและรวดเร็ว โดยการใช้สารสนเทศออนไลน์เพื่อสนับสนุนการศึกษาของนักเรียน

6.3 ศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ ประเด็นที่สำคัญที่ได้นำมาอภิปรายผล มีดังนี้

แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน (แหล่งสารสนเทศที่จัดตั้งเป็นสถาบัน หรือองค์กรต่าง ๆ เช่น ห้องสมุดหรือหอสมุด ศูนย์สารสนเทศ ศูนย์เอกสาร ศูนย์ข้อมูล รวมถึงหอจดหมายเหตุ เป็นต้น) ได้แก่ ห้องสมุดหรือหอสมุด จำนวน 5 แห่ง คือ 1. ห้องสมุดโรงเรียนดวนใหญ่วิทยา 2. ห้องสมุดโรงเรียนบ้านหนองนาโพธิ์ 3. ห้องสมุดโรงเรียนบ้านโนนตู 4. ห้องสมุดโรงเรียนสิริราษฎร์พัฒนา 5. ห้องสมุดโรงเรียนผู้สูงอายุดวนใหญ่ร่มโพธิ์ทอง และศูนย์ข้อมูล จำนวน 12 แห่ง คือ 1. ศูนย์ดำรงธรรมหมู่บ้าน 2. ศูนย์ข้อมูลสถาบันการเงินบ้านดวนใหญ่ 3. ศูนย์ข้อมูลคลังทางอาหารสู่การพัฒนาโคกหนองนา 4. ศูนย์เพาะพันธุ์เลี้ยงสัตว์น้ำและแปรรูปสัตว์น้ำ 5. ศูนย์ประสานงานการขายสินค้าทางการเกษตร 6. ศูนย์เกษตร 7. ศูนย์ธนาคารข้าวเปลือก 8. ศูนย์ทอผ้าสไบขิด 9. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีเกษตรและอาหารปลอดภัยตำบลดวนใหญ่ 10. ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการพัฒนาที่จังหวัดศรีสะเกษ 11. ศูนย์ข้อมูลอาคารออมสินนครลำดวน 12. รพ.สต.ดวนใหญ่ เนื่องจากแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นตำบลดวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ มีแหล่งสารสนเทศประเภทสถาบันที่มากมายทำให้สามารถไปศึกษาหาความรู้ได้ตลอดจน กศน.ตำบลดวนใหญ่สามารถพานักศึกษาไปศึกษาค้นคว้าในแหล่งสารสนเทศประเภทสถาบันที่ได้กล่าวมา ซึ่งสอดคล้องกับพรพรรณ จันทรแดง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนที่แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลแม่กาอำเภอมือง จังหวัดยะลา พบว่า แหล่งมีจำนวนทั้งหมด 30 แห่ง แบ่งออกเป็นกลุ่มวัด กลุ่มโบสถ์ (Church) กลุ่มการศึกษา กลุ่มการรักษาพยาบาล กลุ่มการเกษตร กลุ่มช่างฝีมือ หน่วยงานราชการ และอื่น ๆ ตามรายละเอียดดังนี้ 1) วัด 9 แห่ง 2) โบสถ์ 2 แห่ง 3) โรงเรียน 9 แห่ง 4) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ 2 แห่ง 5) การเกษตร 3 แห่ง 6) หน่วยงานราชการ 1 แห่ง 7) ช่างฝีมือ 2 แห่ง 8) แหล่งสารสนเทศอื่น ๆ 2 แห่ง และสอดคล้องกับสุขเกษม จันทรแสน และ ฤทัย นิ่มน้อย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษาโรงเรียนนาบกราดวิทยา ตำบลนาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แหล่งสารสนเทศประเภทสถาบัน มีดังนี้ 1) แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบัน

จำนวน 45 แห่ง ได้แก่ แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในโรงเรียน เช่น ศูนย์การเรียนรู้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนมาบกราดวิทยา ห้องดนตรี โรงเรียนมาบกราดวิทยา ห้องสมุด และห้องอาเซียนศึกษา โรงเรียนมาบกราดวิทยา เรือนเพาะชำ โรงเรียนมาบกราดวิทยา และแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นประเภทสถาบันในท้องถิ่น เช่น โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลมาบกราด การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตำบลมาบกราด และศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง เกษตรทฤษฎีใหม่ประจำตำบล ศูนย์เรียนรู้ตลอดชีวิต ห้องอาเซียนศึกษา โรงเรียนบ้านเจริญผล

แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ (แหล่งสารสนเทศที่จัดตั้งขึ้น เพื่อส่งเสริมให้ชุมชนและสังคม มีแหล่งการเรียนรู้เพื่อการศึกษาที่หลากหลาย สามารถเรียนรู้ได้ตามอัธยาศัย และสามารถแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้ตลอดเวลา ตัวอย่างเช่น พิพิธภัณฑ์ โบราณสถาน อุทยานแห่งชาติ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนพฤกษศาสตร์ ศูนย์กีฬา วัด แหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นต้น) ได้แก่ วัด จำนวน 8 แห่ง คือ 1. มัสยิด 2. วัดดอนใหญ่ 3. วัดนิวาสสุวรรณาราม 4. วัดบ้านโนนสง 5. วัดบ้านหนองนาโพธิ์ 6. พักสงฆ์ประชาสามัคคี 7. วัดศรีโพธิ์คาราม 8. วัดสมชายประชาสรรค์ และแหล่งท่องเที่ยว หรือสถานที่ท่องเที่ยว จำนวน 6 แห่ง คือ 1. ศาลเจ้าพ่อผาละมูม 2. อนุสาวรีย์พระยาไกรภักดีศรีนครลำดวน (ตากะจะ) 3. พระธาตุศรีนครลำดวน 4. ตะพานน้ำ 1000 ปี 5. ลานวัฒนธรรมนครลำดวน 6. คูเมืองเก่า และแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 13 แห่ง คือ 1. แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มโฮมสเตย์ดอนใหญ่ 2. แหล่งเรียนรู้กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว 3. แหล่งเรียนรู้กลุ่มผลิตภัณฑ์กะลามะพร้าว 4. แหล่งเรียนรู้โรงสีข้าวชุมชน 5. แหล่งเรียนรู้กลุ่มวิสาหกิจชุมชนอ้อมทรัพย์ 6. แหล่งเรียนรู้กลุ่มโรงปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด 7. แหล่งเรียนรู้สถาบันการเงินชุมชน 8. แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจกลุ่มนาแปลงใหญ่ 9. แหล่งเรียนรู้วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเลี้ยงและแปรรูปสัตว์น้ำ 10. แหล่งเรียนรู้กลุ่มหอมแดงคุณภาพ GI ตำบลดอนใหญ่ 11. แหล่งเรียนรู้การทอผ้าไหมเก็บลายลูกแก้วและแว่นผ้า 12. แหล่งเรียนรู้การสานกระเป๋จากต้นกก 13. แหล่งเรียนรู้การประดิษฐ์ดอกลำดวนจากดินไทย เนื่องจากแหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ตำบลดอนใหญ่มีแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถไปเรียนรู้ในแต่ละสถานที่ได้ และ กศน.ตำบลดอนใหญ่สามารถนำนักศึกษาไปเรียนรู้ตามแหล่งต่าง ๆ ได้เรียนรู้นอกสถานที่จริง เพื่อเกิดประสิทธิภาพต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับสุขเกษม จันทรแสน และ ฤทัย นิ่มน้อย (2560) ได้ศึกษาเรื่องแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษาโรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แหล่งสารสนเทศประเภทสถานที่ มีดังนี้ โบสถ์ไม้ 100 ปี ป่ามาบกราด คลองบ้านมาบกราด สระน้ำบ้านหนองเขว้า เป็นต้น

แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล (แหล่งสารสนเทศบุคคล เป็นแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้รู้สารสนเทศ โดยเกิดจากการประมวลความคิด ความรู้และประสบการณ์ของแต่ละบุคคล แหล่งสารสนเทศบุคคลที่สำคัญ เช่น ผู้เชี่ยวชาญ นักวิชาการ นักวิชาชีพในสาขาวิชาต่าง ๆ หรือปราชญ์ชาวบ้าน เป็นต้น) ได้แก่ ปราชญ์ชาวบ้าน จำนวน 6 แหล่ง คือ 1. กะลามะพร้าว 2. หมอยาพื้นบ้าน 3. ไม้กวาดลายนิ้ว 4. เสือกก 5. จักสาน 6. ทอผ้าไหม และปราชญ์ชาวบ้าน, นักวิชาการ จำนวน 28 คน คือ 1. นักพัฒนาชุมชน ชำนาญการ นางสาวเจนจิรา พวงมาเทศ 2. นายสุนทร ดวนใหญ่ (หมอลำพื้นบ้าน) 3. นางมีนา อุ่นใจ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร) 4. นางประทุม พิมสอน (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร) 5. นางรุ่งราตรี พุทธา (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร, การแสดง) 6. นายบุญหลาย อนงค์ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร) 7. นายธนาสิน พิมสอน (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร, เป็นผู้นำด้านปศุสัตว์, แพทย์ประจำตำบล) 8. นายโกมินทร์ ปานขาว (ผู้เชี่ยวชาญด้านการเกษตร ผสมผสาน) 9. นางธัญสิริ บรรลักร์ (ผู้เชี่ยวชาญพัฒนาการอำเภอ เป็นผู้นำด้านวิชาการและการพัฒนาชุมชน/ประธานกลุ่มสวนใหญ่โฮมสเตย์) 10. นางเพ็ญพิชา ไสกระจำง (ประธานอสม.หมู่บ้าน/เป็น CG ระดับตำบล) 11. นางเข็มพร ดวนใหญ่ (ชำนาญการด้านการดูแลสุขภาพ) 12. นางประจิม ไสกระจำง (ผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดสมุนไพร) 13. นางดวงพร ไสกระจำง (ผู้เชี่ยวชาญด้านการนวดเฉพาะจุดและการใช้สมุนไพร) 14. นายประชัน ดวนใหญ่ (ผู้เชี่ยวชาญด้านหมอเป่าต่อกระดูกแผนโบราณ/หมอเป่าแผลพุพอง) 15. นายไสว ไสกระจำง (ผู้เชี่ยวชาญด้านพิธีทางศาสนา) 16. นายคำคุณ ดวนใหญ่ (ผู้เชี่ยวชาญด้านจักรสาน) 17. นางทองพูน ดวนใหญ่ (ผู้เชี่ยวชาญด้านการทอผ้า/แซ่ผ้า/งานประดิษฐ์ต่างๆ) 18. นายวิเชียร อีสาน (ผู้เชี่ยวชาญด้านช่างก่อสร้าง) 19. นางภู เสชนะ (ด้านหมอราพื้นบ้าน) 20. นายถนัด อีสาน (ด้านเจ้าน้ำบาดาล) 21. นางฤทธิ์ บุญคง (นางรำแม่ผีฟ้า) 22. นางทอง ดวนใหญ่ (ด้านการทอผ้าลายลูกแก้ว/ผ้าสไบขิด /ผู้นำด้านจักสาน) 23. นายบุญทัน วิลัยเลิศ (หมอแคนพื้นบ้าน) 24. นางรุ่งฤทัย นามวัน (ด้านการตัดเย็บ/ปักแล้ว) 25. นางบุญจันทร์ ปิตรรงค์ (แม่จ้ำ) 26. นางสมร อินทะนา (หมอเป่าสุวัด) 27. นายสมร ชัยวิเศษ (ช่างเฟอร์นิเจอร์ไม้) 28. นางทองดี ดวนใหญ่ (ทอเสื่อจากต้นไผ่) เนื่องจากแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล เป็นแหล่งสารสนเทศที่มีอยู่ในตัวบุคคลที่เป็นผู้รู้สารสนเทศ ผู้ที่สนใจศึกษาข้อมูลแหล่งสารสนเทศประเภทบุคคลจะได้ข้อมูลที่เจาะลึกถึงข้อมูลนั้น ๆ และ กศน.ตำบลดวนใหญ่สามารถไปเรียนรู้จากบุคคลได้ ซึ่งสอดคล้องกับพรพรรณ จันทรแดง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนที่แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่า แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล มีดังนี้ นายประพันธ์ เทียนนิหาร นายกองค์การบริหารส่วน ตำบลแม่กา นางจิราภรณ์ คล้อยปาน และนายเจือ เปลวทอง ซึ่ง 2 ท่านข้างหลังนี้ ได้มีบทบาทในการเป็นผู้นำชาวบ้านและเป็นปราชญ์ชุมชน และสอดคล้องกับสุขเกษม จันทรแสน และ ฤทัย นิ่มน้อย (2560) ได้ศึกษาเรื่อง

แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษาโรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา พบว่า แหล่งสารสนเทศประเภทบุคคล มีดังนี้ นายประจักษ์ นวลจันทร์ และนายหนูดำ บุตรสันเทียะ ในด้านการเกษตร นายจอย กิ่งสำโรง นางสาวจิรา เปียขุนทด นายยันชัย ฤทธิรงค์ นายเถื่อน กล้าค้างพลู และนายนาคนิตฉิมพลี ในด้านการแปรรูปวัสดุ และนายนิยม ขอบสว่าง ในด้านการแปรรูปวัสดุ

แหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน (แหล่งสารสนเทศที่มุ่งเผยแพร่สารสนเทศข่าวสาร เหตุการณ์ ต่อมวลชนส่วนใหญ่ เน้นความทันสมัย/ทันต่อเหตุการณ์ รวมทั้งสาระความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ เช่น หอกระจายข่าวตามหมู่บ้าน แผ่นพับ หนังสือข่าวสาร วิทยุ เป็นต้น) ได้แก่ หอกระจายข่าว จำนวน 18 แห่ง คือ 1. หอกระจายข่าวบ้านดอนใหญ่ 2. หอกระจายข่าวบ้านดอนใหญ่ 3. หอกระจายข่าวบ้านดอนใหญ่ 4. หอกระจายข่าวบ้านหนองม่วง 5. หอกระจายข่าวบ้านโนนสูง 6. หอกระจายข่าวบ้านหนองนาโพธิ์ 7. หอกระจายข่าวบ้านโนนตู 8. หอกระจายข่าวบ้านหนองกระด้น 9. หอกระจายข่าวบ้านโนนกลาง 10. หอกระจายข่าวบ้านหนองน้ำดิ่ง 11. หอกระจายข่าวบ้านดอนใหญ่ 12. หอกระจายข่าวบ้านหนองไผ่ 13. หอกระจายข่าวบ้านหนองหอย 14. หอกระจายข่าวบ้านสวนฝ้าย 15. หอกระจายข่าวบ้านดอนใหญ่ 16. หอกระจายข่าวบ้านดอนใหญ่ 17. หอกระจายข่าวบ้านโนนกลาง 18. หอกระจายข่าวบ้านดอนใหญ่ และแผ่นพับข่าวสารทาง อบต. จำนวน 18 แห่ง 4 ข่าวสาร คือ 1. แผ่นพับการรณรงค์ปลูกป่า 2. แผ่นพับการรณรงค์ปลอดยาเสพติด 3. แผ่นพับต่อต้านยาเสพติด 4. แผ่นพับอื่น ๆ เนื่องจากแหล่งสารสนเทศประเภทสื่อมวลชน เป็นแหล่งสารสนเทศที่ชุมชนได้รับข่าวสารจากทางหน่วยงานราชการเพื่อมากระจายข่าวให้ทราบทั่วถึงกันภายในชุมชนโดยผ่านการกระจายข่าวจากผู้นำชุมชน ทั้งนี้ กศน.ตำบลดอนใหญ่ สามารถเข้าไปศึกษาข้อมูลผ่านผู้นำแต่ละชุมชนได้ ซึ่งสอดคล้องกับ พรพรรณ จันท์แดง (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดทำแผนที่แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่า แหล่งสารสนเทศสื่อมวลชนในเขตตำบลแม่กา มีเพียงแห่งเดียว คือ สถานีวิทยุกองทัพบกที่ 3 จังหวัดยะลา

แหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ต (แหล่งที่รวบรวม สื่อสารและให้บริการสารสนเทศบนเครือข่ายอินเทอร์เน็ต จัดทำโดยบุคคล หน่วยงาน หรือองค์กรต่าง ๆ เช่น เว็บไซต์โรงเรียน เว็บไซต์ชุมชน เว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบล เว็บไซต์อำเภอ เป็นต้น) ได้แก่ เว็บไซต์โรงเรียน จำนวน 6 แห่ง 8 เว็บไซต์ คือ 1. เว็บไซต์โรงเรียนดอนใหญ่วิทยา 2. เว็บไซต์โรงเรียนบ้านโนนตู 3. เว็บไซต์โรงเรียนบ้านหนองนาโพธิ์ 4. เว็บไซต์โรงเรียนสิริราษฎร์พัฒนา 5. เว็บไซต์โรงเรียนผู้สูงอายุดอนใหญ่ร่มโพธิ์ทอง 6. เว็บไซต์ กศน.ตำบลดอนใหญ่เว็บไซต์ อบต. จำนวน 1 เว็บไซต์ คือ เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลดอนใหญ่และเว็บไซต์กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จำนวน 2 เว็บไซต์ คือ

1. แหล่งเรียนรู้วิถีสาธกจิชุมชนกลุ่มโฮมสเตย์ดวนใหญ่ 2. แหล่งเรียนรู้กลุ่มหอมแดงคุณภาพ GI ตำบลดวนใหญ่ เนื่องจากแหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ตตำบลดวนใหญ่มียากมาย ทำให้ผู้ที่สนใจศึกษาสามารถเข้าศึกษาได้อย่างสะดวก รวดเร็วและหาก กศน.ตำบลดวนใหญ่ สามารถเรียนรู้ผ่านแหล่งสารสนเทศประเภทอินเทอร์เน็ตเพื่อการเรียนรู้ที่ทันสมัยและ รวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับพัทธาภรณ์ จันทรฆาญ และ อัจฉิรา ทิวะสิงห์ (2566) ได้ศึกษาเรื่อง แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมสร้างศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น : กรณีศึกษา อุทยาน ประวัติศาสตร์สตึกก๊อกรม อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว พบว่า แหล่งสารสนเทศประเภท อินเทอร์เน็ต ผู้วิจัยได้รวบรวมแหล่งสารสนเทศ คือ อุทยานประวัติศาสตร์สตึกก๊อกรม เป็นเว็บไซต์บทเรียนสำเร็จรูป สื่อสังคมออนไลน์ และแอปพลิเคชัน ทั้ง 14 เว็บไซต์ เพื่อเป็นข้อมูล แหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย

ภาพที่ 1

แผนที่แหล่งสารสนเทศในพื้นที่ตำบลดวนใหญ่

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

7.1.1 การจัดการเรียนการสอนบุคลากรทางการศึกษาควรจัดทำแผนการเรียนรู้แหล่ง สารสนเทศท้องถิ่น

7.1.2 บุคลากรทางการศึกษาควรส่งเสริมการเรียนรู้แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นและ พานักเรียน/นักศึกษาไปศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นอย่างสม่ำเสมอ

7.1.3 ผู้วิจัยได้รวบรวมและจัดประเภทแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลควนใหญ่ และจัดทำเป็นแผนที่แหล่งสารสนเทศท้องถิ่น แต่บุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน ยังขาดสารสนเทศที่จะนำไปจัดการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ให้นักเรียน/นักศึกษา ดังนั้นควรมีการส่งเสริมให้บุคลากรศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้อำเภอวังหิน มีทักษะ ความรู้เกี่ยวกับการออกแบบสื่อมัลติมีเดียเรื่องแหล่งสารสนเทศท้องถิ่น

7.2 ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาวิจัย แนวทางการศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในพื้นที่อื่น ๆ

7.2.2 ควรมีการศึกษาวิจัย การศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในรูปแบบสื่อออนไลน์ หรือการผลิตสื่อดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง/References

- กรมส่งเสริมการเรียนรู้. (ม.ป.ป.). *ประวัติความเป็นมา*. สืบค้นเมื่อวันที่ 20 มิถุนายน 2567, จาก <https://dole.go.th/dole2024/?lang=en&pagename=หน้าแรก>
- เกวลิน จิริยารัตนกุล. (2557). *การใช้สารสนเทศของนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ไพรัช รัชชพงษ์ และ พิเชษฐ์ ดุรงค์เวโรจน์. (2541). *เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการศึกษา*. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- กรกมล ห่องสวัสดิ์ และ ภิรมศักดิ์ เอ่งฉ้วน. (2560). พฤติกรรมการแสวงหาและการใช้สารสนเทศของบุคลากรสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน. *วารสารบรรณศาสตร์ มศว*, 10(1), 66-76.
- ทัศน์พล ชื่นจิตต์, โอลดา มณีภาส, และ ณัฐริตา ดวงแก้ว. (2566). *การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการจัดการเรียนรู้ตามอรรถาธิบายของกลุ่มชาติพันธุ์ชุมชนพื้นที่สูง จังหวัดเชียงราย*. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา*, 8(2), 47-60.
- ชาติรี สุกเสถียร. (2552). *การจัดระบบและพัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนเพื่อการศึกษาของโรงเรียนบ้านเขมเจริญ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานี เขต 5* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- นรินทร์ สังข์รักษา. (2549). *สวัสดิการที่เหมาะสมสำหรับคนพิการระดับรุนแรงในประเทศไทย*. สำนักส่งเสริมและพิทักษ์คนพิการ สำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์เด็ก เยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- นารณรี พอใจ. (2561). *การใช้สารสนเทศเพื่อการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนเขตภาคเหนือตอนล่าง* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สุวีริยาสาส์น.
- พรพรรณ จันท์แดง. (2563). *การจัดทำแผนที่แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นในตำบลแมก้า อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา*. *วารสารมนุษยสังคมปริทัศน์ (มสป.)*, 22(1), 83-97.
- พวงชมพู ไชยอาลา แสงรุ่งเรืองโรจน์. (2556). *การบริหารจัดการเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานหอกระจายข่าวสารของสมาชิกในชุมชน: กรณีชุมชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลเหนือเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด*. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 32(2), 87-101.

- พัชรารณ จันทรฆาญ และ อัจฉิรา ทิวะสิงห์. (2566). แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อเสริมสร้างศักยภาพมัคคุเทศก์ท้องถิ่น: กรณีศึกษา อุทยานประวัติศาสตร์สตึกก๊อกรม อำเภอโคกสูง จังหวัดสระแก้ว. *อินฟอร์เมชัน Information*, 30(1), 49-60.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2560). *ร่างยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี* (พ.ศ. 2560-2579) [PDF file]. https://www.dga.or.th/wp-content/uploads/2018/08/file_32600e26a233b3fc9c88e48300c10334.pdf
- สุขเกษม จันทรแสน. (2560). *การศึกษาแหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษา โรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุขเกษม จันทรแสน และ ฤทัย นิ่มน้อย. (2560). แหล่งสารสนเทศท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ : กรณีศึกษา โรงเรียนมาบกราดวิทยา ตำบลมาบกราด อำเภอพระทองคำ จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*, 9(2), 179-196.
- หนึ่งทัย ขอผลกลาง. (2560). *แนวทางการใช้สื่อท้องถิ่นเพื่อการสื่อสารสุขภาพในภาคตะวันออกเฉียงใต้* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.